РІК 1931. Січень. Ч. I.

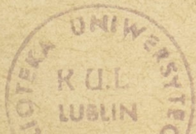
ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

ЙОСАФАТ ЕПИСКОП

ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ І ВІРНИМ ЕПАРХІЇ,
ПОЗДОРОВЛЕННЯ В ХРИСТІ
І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЛЕННЯ!

З ласки Всевишнього Бога діждалися ми знова празника Христового Різдва і при Вефлеємських яслах Ісуса Дитяти желаємо собі взаїмно всього добра, радости, щастя, довгого і кріпкого здоровля. При Вефлеємських яслах хочу й я Вам, Всечеснійші Отці і дорогі Епархіяни, зложити днесь щирі желання, і я певний, що в сій хвилі так торжественній, а рівночасно так милій нашому серцю, приймете їх радо від свого Духовного Батька і Богом Вам даного Пастиря.

Празник Вефлеємських ясел є одним з найголовнійших празників Христових в році. До 13 віку удержувався навіть розпорядок Церкви, щоби з нагоди сього празника всі вірні приступали до Сповіди і до св. Причастя. Св. Йоан Золотоустий у своїй одній бесіді (до бл. Фільоґ.) каже навіть, що хто уважавби цей празник за найголовнійший в році, не помилявбися, бо від нього взяли почин всі инші празники, як Богоявлення, Воскресення, Вознесення Христове і Зіслання св. Духа. Тому то на Вефлеємські ясла в празник Христового Різдва є звернені очи й серця всіх Христових вірних.

Христові ясла є тим престолом, перед котрим у почитанню свого Бога кидаються навколішки люди й Ангели, земля й небо. Й сє вамъ знаменіє: — сказав Ангел до пастирів на Вефлеємських полях, Ѡбрящете младенца повита, лежаща въ яслехъ[1]). Це буде знак по якому пізнаєте вашого Спасителя, як найдете дитину, оповиту пеленами і зложену в яслах. І пастирі пійшли за вказівками Ангелів і найшли сю дитину, а пізнали свого Спасителя по яслах. Тимто способом ясла лишилися знаком нашого спасення по нинішній день і лишаться ним поки на сьому світі битись буде хочби лишень одно однїське людське серце.

Довкола Вефлеємських ясел і ми нині зібрані, — і ми нині падемо на колі на перед ними, а вдусі цілуємо убогі й зимні стіни Вефлеємської стаєнки, бо в нашім серцю віра, що се маленьке дитятко зложене в яслах, се Спаситель світа, Син Божий, і ми тішимося з того, що він до нас прийшов, щоби нас відкупити і спасти. І длятого радісним серцем співаємо і повтаряємо безлїч разів сю пісню побіди: »з нами Бог«, мовби ми хотіли, щоби ввесь світ почув нас, що ми з приходу Ісуса тішимося і радіємо.

Позвольте проте, що я при тих Христових яслах зложу вам, з нагоди празника Христового Різдва і грядучого Нового Року, мої сердечні желання.

А чогожто пожелати вам нині?

Желаю вам, щоби так як радісно співаємо нині »з нами Бог», так той Бог, Христос Господь, полишився дійсно при вас через всі дні вашого життя і на цілу вічність. Желаю вам, щоби Христос Господь полишився між вами на завсіди Духом своїм святим так, щоби ви всі могли називати себе завсіди правдивими синами Божими: „Єлицы бо Дѹхомъ Божіимъ водятся, сіи сѹть сынове Божіи" [2]). Желаю вам щоби Ісус Христос полишився між вами на завсіди так, щоби ви Його добре знали, щоби ви Його сильно любили, — а за тим, щоби ви жили точно по Його заповідям і по Його науці; щоби між вами не було нікого, хтоби важився ображати Його гріхами хочби й найменшими.

Нехай сі Христові ясла, при котрих собі желаємо, навчать вас розуміти і любити се що Христос цінить і лю-

---

[1]) Лук. 2, 12
[2]) Рим. 8, 14.

бить. Нехай вони навчать вас, що щастєм на сім світі не є ані богацтво, ані приємности, ані палата, ані високий рід, бо тому Христос вирікся того всього і прийшов на сей світ в убожестві, в холоді, в стайні і з убогої матери, — але що правдиве щастє дає нам лишень чиста совість коли вона нам каже, що ми ні Бога ні людий нічим не обра́жаємо, але їх любимо.

Нехай сі Христові ясла стануть для всіх вас проповідницею того Духа якого мав Ісус Христос, щоби так як він при своїм різдві сказав до свого небесного Вітця: **сѐ идꙋ̀ сотвори́ти во́лю твою̀, Бо́же**[1]), і ви так само у всіх своїх заняттях, працях і терпіннях, до послідної хвилинки свого життя, повнили завсіди Божу волю.

Благословення Господа Бога всемогучого, Отця і Сина і Св. Духа да будет зі всіми вами. Амінь.

Христос раждається!

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч. 7955/30. — В справі святочних желань.

Всечесн. Отці Душпастирі перечитають вірним в матерних і дочерних церквах повисші желання в празник Різдвяних свят.

Ч. 7848/30. — В справі святкування девятої річниці коронації Святійшого Отця Пія XI.

В ціли достойного звеличення девятилітної річниці Коронації Святійшого Отця на Папу Римського заряджуємо ось що:

В дни 12 лютня с. р. відправлять Всч. ОО. Душпастирі торжественну Службу Божу в наміренню Святійшого Отця Папи Пія XI, при чім до звичайної служби долучать ще службу благодарення.

По Євангелії належить виголосити проповідь о сім, яке се щастє для чоловіка належати до католицької Церкви, по заамвонній молитві відспівати при виставлених Найсв. Тайнах благодарну пісню »Тебе Бога хвалим«, а по Службі Божій внести многоліттво Святійшому Вітцеві.

---

[1]) Євр. 10, 9.

Де би се було можливе, вказаним би було в згаданий день устроїти відповідні академії.

Ч. 7643/30. — До Всечесних ОО. Душпастирів в справі точного і совісного відбування науки релігії в школі.

Звідомлення ОО. Візитаторів як також ОО. Деканів виказують декуди дуже низький прямо недостаточний рівень релігійного знання головно катихизмових правд у шкільної дітвори. Вина цього сумного явища лежить виключно по стороні дотичних священиків, які не завдають собі труду попрацювати совісно над дітворою, трактуючи науку в школі як щось менше важне малощо не послідне в ряді усіх навіть чисто особистих обовязків, немов несвідомі того, яку необчислиму шкоду наносять тим Церкві, молодим душам і цілій парохії. Бувають випадки, де шкільна влада, будь самі родичі дітвори а то й посторонні люди жалуються на нерадивих душпастирів, що не посіщають школи а лучається і таке, що в лекційнім деннику виказано незвичайно високе число годин релігії буцімто уділених священиком а знання у дітвори недостаточне. Підчас, коли перший случай є прямо каригідний і як такий буде Епп. Ординаріятом трактований з приміненням найдальше йдучих наслідків, то другий дає доказ цілковитої нездатности — коли не чогось гіршого — даного священика до самостійного душпастирювання. Бо як може успішно навчати і провадити старших парохіян священик, який не вміє навчити ані належно повести так податного матеріялу як дітвора в школі? Такий душпастир заслугує що найменше на придання йому управляючого помічника.

З болем серця приходиться Нам слухати навіть і про найменші неточности дотично релігійного навчання і виховання в школі, тим більше, що обовязки священиків в тім згляді були підчеркувані Апостольським Престолом і Нами неоднократно пригадувані в останніх роках. Учительський уряд священика розтягається у першій мірі на тих найменших, бо якою буде шкільна дітвора, такими будуть наші вірні парохіяни!

Пригадуючи дотеперішні зазиви й розпорядки з тої ділянки, взиваємо Всечесних Отців, щоби навчання релігії так у школі як в церкві уважали за один із першорядних

душпастирських обовязків, правильно учащали до школи і совісно працювали над дітворою. Заразом звертаємо увагу, що при оцінюванні праці душпастиря в школі Епп. Ординаріят буде руководитися станом відомостий і рівнем релігійного життя у шкільної дітвори а не числом вписаних у шкільнім деннику лекцій, хоч і ця остання формальність повинна бути збережена, та що за всякі навіть найменші занедбання в тім преважнім ділі, буде Епп. Ординаріят потягати нерадивих душпастирів до строгої відповідальности.

ОО. Деканам поручаємо звернути особливу увагу на стан науки релігії в школі, давати нагоду до обговорення справ з тим звязаних на деканальних зборах, пригадувати часто духовенству шкільні обовязки а про всякі неправильности повідомляти негайно Епп. Ординаріят.

Ч. 7956/30. — В справі уживання нового Служебника.

Канцелярія Ставропигійського Інституту у Львові розіслала в останнім часі парохіяльним урядам в нашій Епархії заклик: »Корыстайте изъ случая!!« до купування нового «Великого Служебника« виданого в р. 1929.

На запити Всечесн. Отців, чи можна цего Служебника уживати, подається отсим до відома, що на уживання в Епархії нових Служебників відмінних від дотепер уживаних, потрібно окремого зарядження і поручення дотичного Еписк. Ординаріяту.

Ч. 7959/30. — Поручаєся тримісячник „Добрий Пастир“.

Епп. Ординаріят подає Всч. Духовенству радісну вістку, що вже появилось перше число практичного душпастирського тримісячника п. т. »Добрий Пастир«. Потреба такого рода часопису очевидна. Сьогоднішні переломові часи викликали цілком нові обставини: суспільні, економічні, релігійні й моральні, а ці нові обставини поставили нові вимоги до нинішного душпастирування. Якраз цей наш новий часопис поставив собі за головне завданнє, у відповідній научній формі подавати освітленнє нових проблемів сьогочасного душпастирування з точки погляду кат. науки. Дальшим завданнєм часопису, запізнавати Всч. Духовенство з усіми важніщими проявами життя й діяльности св. кат. Церкви взагалі а нашої гр. кат. Церкви з окрема.

Вкінци буде подавати часопис оцінку нових видань і книжок, щоби в цей спосіб дати Всч. Духовенству нагоду, продовжати своє необхідне дальше образуваннє.

Тому Епп. Ординаріят, щиро витаючи появу цего нового практично-душпастирського часопису і у певности, що він віддасть Всч. Духовенству практичні прислуги і його душпастирську працю облекшить, горячо поручає його Всч. Духовенству. Рівночасно висказує Епп. Ординаріят надію, що в Перемиській Епархії не буде ні одного священика, якийби не передплачував цего так потрібного й пожиточного часопису. Часопис редаґують: о. Др. А. Бойчук і о. О. Орський. У всіх справах звертатись: Редакція і Адміністрація »Добрий Пастир«, Станиславів — вул. Липова 11.

Ч. 7957/30. — В справі будови церкви і дому в Рудках.

Комітет будови церкви і дому в Рудках віднісся тут з проханням о оголошення в Епарх. Відомостях заклику до складок і датків на сю богоугодну ціль.

Еписк. Ординаріят з правила не поміщує подібних закликів, хиба в виімкових випадках. За один з таких уважає повисшу будову церкви і дому в Рудках.

Тому горячо поручає сю справу всім щедрим жертводавцям в нашій Епархії, всім що їх лучить яканебуь звязь із тим містом, — а зокрема обом тамошнім деканатам, рудецькому і комарнянському, і просить о видатну грошеву поміч, бо горстка тамошніх міщан не в силі доконати задуманого діла.

Еписк. Ординаріят має надію, що так Всеч. Отці як і парохіяни обох згаданих деканатів, що сю справу добре знають, поспішать перші з обильними жертвами на сю ціль.

Жертви належить слати на руки о. Михайла Вітика, в Колбаєвичах, почта Рудки, котрий буде їх оголошувати прилюдно.

Ч. 7348. — Поручення кооперативи „Добра Книжка“.

Управа Видавничого Інституту »Добра Книжка« у Львові надіслала тут письмо такого змісту:

До Всесвітлійшого і Високопреосвященого Епископського Ординаріяту в Перемишлі.

Дня 11. травня с. р. повстала католицька видавнича Кооператива »Добра Книжка« Львів, ул. Содова 4. з уділами по 25. зол. (вписове 5 зол., порука 4 разовим уділом). Головою Надз. Ради вибрано о. Дмитра Кубаєвича, справником п. Петра Шостаківського.

Управа нової кооперативи стверджує отсим, що моральні її завдання останут такимиж, як була стара »Добра Книжка«. Покликуючись на дотеперішні поручення Високопреосвященим Ординаріятом діяльности старої »Доброї Книжки« як приватного видавництва, просить Управа Кооперативи, щоби Всесвітлійший Ординаріят зволив поручити Всч. Духовенству й Вірним: 1) вступити яко члени до Кооперативи «Добра Книжка« та 2) купном і поширюванням її видань з матеріяльного а добрим словом і молитвою з морального боку спомогти розвиток сеї католицької уставови. Львів, дня 3. падолиста 1930. Підпис.

Подаючи повисше до відома Всеч. Духовенства Епп. Ординаріят поручає отсим Кооперативу „Добра Книжка" і еї видання зглядам Всеч. Отців і вірних епархії.

Ч. 7960/30. Січень — місяць української католицької преси.

З огляду на се, що місяць січень є місяцем української католицької преси, пригадується Всч. ОО. Душпастирям зарядження Епп. Ординаріяту в справі місяця катол. іпреси випечатане в Епарх. Відомостіях ч. І. за рік 1929 1930.

Всеч. Отці зволять звернути увагу на виховне значіння пресової акції стараючись виказати вірним велике значіння і потребу католицької преси для нашого народу та розбудити серед них духа жертвенности на ту ціль.

Зібрані в часі богослуження в останню неділю місяця гроші належить переслати до Еп. Консисторії найдалі до кінця лютого 1931 р.

Ч. 6687/30. — Порученнє книжки: „Місийний Катехизм і Молитвенник".

Видавництво Ч. С. В. В. у Жовкві видало книжку: „Місийний Катехизм і Молитвенник" зладжену на взір бразилійських катехизмів о. Я. Коциловським ЧСВВ.

Епископський Ординаріят поручає сю книжку Всеч. Духовенству і вірним.

Ч. 7768. — Поручається брошурки Всч. О. Евгена Мацелюха.

Всч. О. Евген Мацелюх, парох Кудобинець п. Зборів, Львівської Архієпархії, предложив Нам написані ним і апробовані Високопреосв. Митрополич. Ординаріятом у Львові 2 брошури релігійного змісту, а іменно: 1. Пресв. Евхаристія в життю християнина — Львів 1927. 2. Де нам шукати Бога? — Львів 1930.

Ізза сего що названі книжочки мають на ціли поборювання релігійних сект і взагалі байдужности у вірі, поручаємо їх Всч. Духовенству.

Можна їх набути у Всч. о. Автора.

Ч. 7958/30. — В справі збірок на добродійні цілі.

Пригадуємо Всеч. Отцям поручення дане в р. 1928. Еп. Від. ч. II. ст. 21. ч. 256, щоби всі датки і збірки з церков, коляд і т. п. на добродійні цілі, присилати до канцелярії Еписк. Консисторії з зазначеннєм призначення посилки.

Місячні збірки на добродійні цілі в 1930 р.

Болохівці 36·45 зл. Вірхомля 20·50, Гломча 20, Добрівляни 20, Добромиль 64·03, Жовква 101·85, Квасинина 7·50, Комарники 50·49, Корчмин 3·55, Краків 56·85, Креців 10, Кристинопіль 39, Кропизник старий 15·24, Куличків 9·30, Ліщини 12·79, Мохначка нижна 19·31, Мокротин 7·90, Наконечне 5, Опака 19·30, Підбуж 14·60, Половні 15, Прелуки 10, Сілець белзький 5, Скло 31·37, Смереків 45·25 Сторонна 25, Тарнавка рим. 12, Угнів 44·25, Устє руське 10, Шоломиничі 22, Щирець 9·15, Хлівчани 3. — ц. б.

Ч. 7797/30. — Заміна парохії.

О. Андрей Михаліха парох в Єклі, дек. Яворівського маміряє міняти свою парохію за іншу.

Рефлектуючі ОО. парохи на заміну порозуміються з О. Михаліхою і внесуть прохання до Еп. Ординаріяту.

Ч. 7367. —

В році 1920 якась невіста полишила в Захисті сиріт в Перемишлі дівчину около 8 літну без жадних актів і близших даних про місце еї уродження.

Дівчина ся тепер вже 18 літна, потребує свідоцтва хрещення і пошукує за ним.

З дитинячих літ памятає таке: мешкала десь в місточку в горах, їхала до Перемишля довго; в місточку була церков мурована, желізними штахетами обгороджена; коло міста була ріка і пором до перевозу; коло міста мешкали цигани; жінки носили на голові хустинки завязані з переду в ґуз; вона мешкала у тітки, бо вона є неправого ложа а мати була мабудь на службі і звалась Юстинка Млиниха.

Поручається Всеч. Урядам парохіяльним в гірських околицях переглянути книги метрикальні, чи нема там записаного акту хрещення згаданої Варвари або евентуально запитати парохіян в церкві, чи не знають що близшого о сій дівчині?

О висліді належить тут донести.

Ч. 7826. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 31. січня 1931 виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії.

Деканат Балигородський: 1. Горянка, 2. Рябе. — Дек. Бірчанський: 1. Грозьова. — Дек. Бориславський: 1. Рибник. — Дек. Варяжський: 1. Ульвівок. — Дек. Височанський: Височко нижне. — Дек. Горлицький: 1. Боднарка, 2. Гладишів, 3. Долини, 4. Ліщини, 5. Новиця, 6. Рихвалд, 7. Смерековець. — Дек. Грибівський: 1. Баниця, 2. Ізби, 3. Королева руська, 4. Фльоринка. — Дек. Динівський: 1. Бахір, 2. Павлокома. — Дек. Дуклянський: 1. Воля цекл., 2. Гирова, 3. Дошниця, 4. Крампна, 5. Поляни, 6. Радоцина, 7. Ростайне, 8. Святкова, 9. Тиханя, 10. Чорне. — Дек. Жукотинський: 1. Галівка, 2. Дністрик дуб., 3. Лімна, 4. Липє. — Дек. Короснянський: 1. Близянка, 2. Чорноріки. — Дек. Лежайський: 1. Дубрівка. — Дек. Лупківський: 1. Воля мігова, 2. Солинка, 3. Явірник.— Дек. Любачівський: 1. Милків, 2. Синявка. — Дек. Лютовиський: 1. Береги гор., 2. Поляни. 3. Хміль. — Дек. Ме-

дицький: 1. Барич. — Дек. Мушинський: 1. Матієва, 2. Ростока вел., 3. Явірки. —Дек. Немирівський: 1. Маґерів.— Дек. Порохницький: 1. Крамарівка. — Дек. Підбужський: 1. Сторонна. —Дек. Равський: 1. Белзець, 2. Голе.— Дек. Радимнянський: Заліска воля. — Дек. Риманівський: 1. Ясель. — Дек. Розлуцький: 1. Свидник. —

Услівя як Ч. 5871/30 Еп. Від. з 1930 Ч. IX ст. 121.

ХРОНІКА.

Іменовання.

Ч. 7781. о. Ільницький Йосиф, парох в Шумячі — містодеканом турчанським.

Ч. 7931. о. Сендзік Іван, парох в Міжинці — деканом нижанківським.

Ч. 7895. о. Кашубінський Іван, парох в Угринові завідателем деканату варяжського.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 7843. о. Рибак Микола — Тарнава.
Ч. 7844. о. Горечко Теодор — Гусне вижне.

Завідательства одержали:

Ч. 6642. о. Яремко Іван — Сторонна.

Померли:

о. Карпяк Михайло, парох в Ульвівку і декан варяжський 15. XII, 1930.

Душу его поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 30. грудня 1930.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

II. ЧАСТЬ.

о. ГОЛИНСЬКИЙ П.

Католицька Акція

7.

Орґанізація.

Переходимо до найважнійшої цїли Католицької Акції а саме до справи єї орґанізації. Має вона бути збірна й орґанізована з волі Св. Вітця, який по словам Кардинала Ґаспарія »не щадить признання і заохоти епископам й усему духовенству до гуртовання ревних католиків у стійні і карні орґанізації« а в листі до Кардинала-Примаса Еспанії пише: »Тим отже вірним, які так зорґанізуються і злучаться, щоби віддатися під прикази церковної Єрархії, та Єрархія уділить наче свою місію, заохочуючи їх одночасно і побуджуючи до чину«. Впрочім звісна річ, що збірний труд збільшує видайність праці одиниць і запевнює останній красші і тревалійші успіхи. Збірній праці для Божої справи обіцює Спаситель свою особливійшу поміч: Де є двоє або троє зібраних в моє імя, там я є посеред них«.

В справах орґанізації Католицької Акції відріжнити належить річи усталені найвисшим авторитетом Христових Намісників від того, що не є означене і поступати в практиці по засаді „in necessariis unitas, in dubiis libertas". Авторитетні вискази на тему орґанізаційної структури К. А. знайдемо в енцикліці Льва XIII „Graves de communi" з дня 18. січня 1901., в листі Пія X „Egregie vos" до катол. молоді Франції з дня 22. лютого 1907. і в його енцикліці „Il fermo proposito" з 11. червня 1905., далі в енцикліці Пія XI. „Ubi Arcano Dei" з 23. грудня 1922., в йогож листі до Кард. Бертрама, Архиепископа-Примаса в Бресляві з 13. листопада 1928, в листі до Кард.-Примаса Еспанії Сеґура з 6. листопада 1929., у промові до керманичів італійської Кат. Акції з дня 16. травня 1926. і до римської молоді з дня 21. жовтня 1923. Важнійші цитати дотично сеї справи подає о. Др. Брос в книжці „Akcja katolicka według orzeczeń Stolicy Apostolskiej" т. II.

Слід завважити, що Св. Отець зовсім не торкає зверхної форми організацій світських католиків, які наміряють посвятитися апостольській праці як складова частина Католицької Акції. Католицька Акція хоче в своїх орґанізаціях плекати Апостольського духа і побуджати їх до чину так, щоби цей чин був пляновий, доцільний і апостольський, опертий на свідомій звязи з Церквою і підчиненні Єрархії. Ніякої шабльонової, зовнішної форми вона своїм організаціям не накидає, бо форма залежатиме від суспільного ускладнення відносин, культурного рівня середовища, складу членів та инших своєрідних обставин, які можуть бути відмінні в ріжних краях, провінціях, диецезіях. Инші будуть статути орґанізації академічної молоді, инші ремісників, слуг, робітників, инші мужчин а инші жінок. Річ се зовсім природна і зрозуміла а для здійснення завдань Кат. Акції доцільна і побажана, щоби при величезнім богацтві форм громадського життя нинішного часу, католицькі орґанізації, яким приходиться працювати на ріжнородних теренах, примінювали у своїх працях ріжнородні методи і засоби. У цілій своїй ріжноманітности будуть одначе всі ці орґанізації подібні до себе тим, що свою діяльність опиратимуть на чисто католицьких засадах, у своїх програмах узгляднять духа Кат. Акції, в склад членів будуть принимати тільки католиків і підпорядкуються єрархії. Буде це спільне так орґанізації слуг як товариству власників реальности, правників і др. без огляду на ріжниці їхніх цілей і призначення. Узглядненя в програмі духа і засад Кат. Акції не має на меті в нічім змінювати дотеперішну ролю тих орґанізацій ані тим менше відвертати їх від властивого призначення а тільки додасть їм специфічну ціху, завдяки котрій їхня праця стане дійсним апостольством, в справах світогляду стануть вони на ясний і певний шлях, злучаться з другими подібними собі орґанізаціями і через те почуються сильнійшими і певнійшими себе.

Провідною гадкою Св. Вітця є, щоби ріжнородні орґанізації Кат. Акції гуртувалися у великі ґрупи, утворили сильні центральні управи, які позіставалиби зі собою в якнайтіснійшій злуці так, аби між ними не було ніяких терть ані розходжень. Папа Лев XIII. в енцикл. „Graves de communi“ з 18. січня 1901. пише: »Всяка діяльність католиків буде розвиватися тим успішнійше, чим більше всі орґанізації,

зберігаючи свої окремішности, будуть поступати по вказівка і напрямним одного і тогосамого зверхного заряду«. Осягнеться се через підчинення центральних управ організацій одному спільному проводови, від котрого одержуватимуть вказівки і доручення в справах, що торкаються ідей К. Акції. В той спосіб Католицька Акція стає зверхним органом підчинених собі організацій, наче оперативним штабом, який маючи заєдно на оці цілість католицьких інтересів буде давати напрям і вказівки, узгіднювати працю поодиноких організацій, обсервувати висліди, звертати увагу на небезпеки, дбати про внутрішне вироблення членів взагалі порядкувати чинности але ніколи не буде вмішуватись у внутрішні справи поодиноких організацій ані входити в подробности їхніх праць. Це не є вказане для того, щоби через трактовання дрібничкових річей не стратити з очей справ більшої ваги а ще більше тому, щоби без потреби не вязати свободи рухів підчинених собі організацій і в той спосіб не спинювати ініціятиви і не знеохочувати одиниць до гурткового життя.

В Католицькій Акції можуть обєднуватись ріжнородні організації і установи; ходить тільки о те, щоби вони свою діяльність розвивали на католицьких засадах і підпорядкувалися єрархії. Про те, чи дана організація відповідає вимогам Католицької Акції рішає епископ. Св. Отець Пій XI. каже виразно в листі до Кард. Бертрама, що »вірним, які так зєднаються і зорганізуються, щоби віддати себе під прикази церковної єрархії, ця єрархія уділює наче свою місію...« Одначе підчиняючись єрархії піддаються вони цебто організації її бажанням тільки в справах релігійних і моральних засад заховуючи зрештою повну свободу ділання. »Стоваришення, які опирають свою діяльність на релігійній і моральній програмі К. Акції, а рівночасно розвивають діяльність безпосередно на терені економічнім і професійнім, остають незалежними в справах чисто економічних і є за всяку ініціятиву і чини того рода самі відповідальні, натомість дотично релігійно-моральної сторони залежать вони від Католицької Акції, якій повинні служити як середник до християнського апостольства. З того виходить, що Церковна Влада не може поминати ті організації але також серед них повинна дати відчути свій спасенний вплив і довести до того, щоби вони були проникнуті хри-

стіянськими засадами і наукою Церкви...« (Лист Св. О. Пія XI. до Кард. Сеґура).

Відношення орґанізацій до Духовної Влади випливає ясно з поняття і цілі Католицької Акції, яка впроваджуючи світських до співпраці з ерархією в ділянці релігійних справ, тимсамим підчиняє їх її проводови. Не істнує Католицька Акція незалежно від власти епископа, навпаки послух і підчинення епископови становить одну із засадничих її ціх. Епископ посідає найвисшу авторитетну власть в ділах звязаних з Католицькою Акцією на терені власної епархії, він дає почин до її утворення, наглядає хід праць, ставить вимоги і бажання, рішає оконечно, чи така або инша установа може увійти до Кат. Акції. Орґанізація світських католиків, яка бажає вступити в склад К. Акції, хочби її програма відповідала всім вимогам, стає членом щойно тоді, коли епископ безпосередно чи посередно уділив їй потрібну місію.

З того слідує, що злука орґанізацій К. Акції з Церквою і підчинення ерархії повинно бути в практиці забезпечене статутом. Виразником волі Епископа і лучником між ним і орґанізацією буде визначений ним священик, званий в італійській К. А. „assistente ecclesiastico". Годиться однак зазначити, що спосіб злуки орґанізацій К. Акції з епископом не діждався ще яснійшого авторитетного означення з боку Апостольської Столиці Неозначена теж близше роля церковного асистента. Дещо про це пише Пій X. в листі „Egregie vos" до катол. молоді Франції з дня 22. лютого 1907: „Бережіть постійно засаду, що ви її з розвагою впровадили, послугуючись у ваших орґанізаціях побожним і мудрим священиком, який має не лише проводити сходинам релігійного характеру але вести дискусію і наукові досліди. В той спосіб легко оминете більших блудів у питаннях, які дотичать релігії. Поза тим не буде нарушена властива свобода в діланню через священика, який тому саме бере участь у ваших гуртках і сходинах, щоби після потреби бути учителем, дорадником, провідником".

Опираючись на висказах теперішнього Св. Вітця як також на зразках Католицької Акції в Італії, які втішаються його признанням, можемо сказати, що завданням церковного асистента є сторожити правовірности орґанізації, бути дорадником її управи і виховником сумлінь згур-

тованих членів. Як представник Духовної Влади не може він себе вважати ніяким зверхником организації, не може нічого ухвалювати ані рішати виминаючи дві противні скрайности: бути безчинним і самому все робити. Церковний асистент повинен бути душею і опікуном организації, інтересуватись єї життям, вступати в близші зносини з членами і загалом так поводитися, щоби йому належав труд а другим слава. Передовсім повинен пильно глядіти, щоби згуртовані в организації члени були справді побожними, ідейними і свідомими католиками, уряджувати для них відчити і гутірки на актуальні релігійно-суспільні теми, дати до рук католицьку лектуру і пресу а наді все заохочувати їх до участи в замкнених реколекціях. Світські зрештою правлять ділами организації зовсім свобідно і независимо. Всякі побоювання можливих зударів і терть між управою і асистентом та ев. негодування на надто великі його управнення, (бо в релігійній ділянці як відпоручник ерархії він має рішаючий голос), на брак свободи і т. п. відпадуть, коли зважити, що до организації Кат. Акції повинні входити люди доброї волі, переповнені духом апостольського діла, зєдинені з духовенством тоюсамою висшою ідеєю і тоюсамою зверхністю. Тільки таких людий кличе голова Церкви до співпраці в ділі обнови світа, тільки такі организації зуміють успішно виконати прийняті на себе зобовязання. Тому підчинені Катол. Акції организації мають перше всього звертати увагу на внутрішне вироблення згуртованих членів та плекання серед них надприродного життя і духа апостольства, бо тільки тоді зможуть вони других здобути для Христа. Успіх праць Католицької Акції на вні залежатиме не від организаційної єї форми але одиноко від духа і рівня католицького життя зорганізованих одиниць.

Не ходить Католицькій Акції о творення нових организацій там, де гурткове життя стоїть на належній висоті. Єї старанням в таких місцевостях буде наблизити істнуючі католицькі установи до себе підчиняючи їх одноцілому проводови і таким чином наче звести їх разом під одну кришу. Тільки там, де нема ніяких католицьких стоваришень, дасть вона почин до їх створення.

Далі ходить Католицькій Акції о створення таких рямців организаційної сітки, щоби всі дотепер ще незорганізо-

вані стани й одиниці одержали змогу стати членами такої організації, яка їм з огляду на обставини і звання найбільше відповідає. Заклик Св. Вітця відноситься до всіх вірних: »Усі вірні а передовсім молодь є покликані до чинної співпраці в Католицькій Акції...« (Лист Пія XI. до Кард. Andrieux з 5. IX. 1929); »...необхідна річ, щоби всі стали апостолами, конечна річ, щоби вірні католики не були безчинні...« (Лист Пія XI. до Кард. Сегура). Отже всі вірні мають обовязок співпрацювати як світські апостоли і тому треба всім дати змогу цей обовязок сповнити.

Бажанням Апост. Столиці є, щоби оргазації лучилися після чотирох засадничих ґруп мужчин, жінок, хлопячої і дівочої молоді та щоби ці ґрупи утворили кожда для себе сильні союзи, які опісля обєднаються зі собою в Католицькій Акції. В листі Св. Вітця Пія XI. до Кард. Бертрама читаємо: »Акція ця по причині розумного упорядкування сил і обовязків, що належить до еї ціх і є випливом одноцілого і згідного проводу, якому підлягають ріжні складники цілої будови а саме стоваришення мужчин і жінок як також молоді обох полів, ця Акція сама користає з овочів що їх здобули релігійні і господарські стоваришення і помагає їм стараючись вдержати між ними не лиш взаїмну однозгідність і зичливість але також практику взаїмної помочі на пожиток Церкви й суспільности, що є легко передбачити«. Виходить з того, що управа Католицької Акції диецезальна буде безпосередно мати до діла не з тою чи иншою орґанізацією ані з тим чи другим союзом але зі союзами мужчин, жінок, хлопячої і дівочої молоді а краєва централя К. А. з обєднаннями згаданих союзів. Так прим. якщоб у якій диецезії істнували окремі союзи організацій служниць, жінок з висшою освітою і господинь й усі забажали вступити до К. Акції, то вони мусілиб спільно утворити свого рода обєднання жіночих союзів і щойно те обєднання зносилосяб безпосередно з проводом диецезальної Кат. Акції.

(Д. б.)

Накладом Гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.